

ת"פ 14983/01/15 - פרקליטות מחוז תל אביב פלילי נגד איוון איונוב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 14983-01-15 פרקליטות מחוז תל אביב פלילי
נ' איונוב

לפני כבוד הנשיא אביחי דורון
בעניין: פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

המאשימה

נגד

איוון איונוב

הנאשם

מר דין

הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287 (ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם ואשתו הם הוריהם של הקטינים ל.א. (קטינה, ילידת 1999) וג.א. (קטין כבן שנתיים וחצי בתקופה המתוארת לכתב האישום, להלן: "הקטינים").

בתקופה המתוארת בכתב האישום, התגוררו הנאשם, אשתו והקטינים בדירה ברחוב העלייה 14, תל אביב (להלן: "הדירה"). ביום 14.03.12 הוצאו הקטינים מהדירה, במסגרת צו חירום, וזאת על רקע הונחת הקטינים, אשר הועברו ל"קלט חירום" בפנימיית "טירת הילד" בנתניה (להלן: "קלט החירום").

ביום 19.03.12 החליטה כבוד השופטת אילנית אימבר מבית משפט השלום לנוער בתל אביב יפו להכריז על הקטינים כקטינים נזקקים, והורתה כי ימשיכו לשהות בקלט החירום. עוד הוחלט כי הסדרי ראייה וחופשות יעשו בתיאום ועל פי החלטת עובדת הסוציאלית (להלן: "החלטת בית המשפט").

ביום 21.06.12 התירה העובדת הסוציאלית, את יציאתם של הקטינים לחופשת סוף השבוע, ובלבד שיוחזרו לקלט החירום עד ליום 23.06.12 (להלן: "תנאי החופשה"). על אף שהנאשם היה מודע לתנאי החופשה, ביום 21.06.12 על דעתו ובידיעתו של הנאשם, לקחה אמו של הנאשם את הקטינים, ולא השיבה אותם לקלט החירום בסימומה של החופשה, אלא העבירה אותם לדירת מסתור בבאר שבע, שם שהו הקטינים עם אמם. מאותו מועד נעדרו הקטינים מקלט החירום. במעשיו המתוארים לעיל, הפר הנאשם את החלטת בית המשפט שניתנה לשם הגנה על הקטינים.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני ב"כ המאשימה

בטיעוניו לעונש טען ב"כ המאשימה לעניין חומרת העבירה בה הורשע הנאשם, לדבריו חומרה זו באה לידי ביטוי בשני מישורים: הראשון, הסיבה בגינה ניתן הצו כעולה מכתב האישום, והשני, הפרת האמון הבוטה במעשיו של הנאשם.

בעניין מתחם העונש ההולם לעבירה אותה ביצע הנאשם טען כי מדובר בעונש הנע בין מספר חודשי עבודות שירות ועד לשנת מאסר, לדבריו בהתחשב בנסיבות הקשורות בנאשם- עברו הפלילי והודאתו יש להשית על הנאשם עונש בן ארבעה חודשי מאסר שאפשר שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס לשיקול דעת בית המשפט.

לדברי ב"כ המאשימה, עברו הפלילי של הנאשם הוא שאינו מאפשר הצבתו בתחתיתו של מתחם העונש. רישומו הפלילי של הנאשם הוגש לעיון בית המשפט.

טיעוני ב"כ הנאשם

ב"כ הנאשם ביקשה לעמוד על העבירה המיוחסת לנאשם, ולפרט כי מדובר בעבירה של הפרת הוראה חוקית במחדל, לפני כ-7 שנים בשנת 2012. לדבריה, מדובר בכתב אישום שכבר אינו אקטואלי גם בשל הנסיבות העולות ממנו וגם בשל ההתפתחויות המשפטיות שקרו לאחר מכן. עוד הוסיפה, כי מיצוי הדין בעניינו של הנאשם אינו רלוונטי עוד, כאשר האינטרס ציבורי לא מתקיים וכן בשל חלוף הזמן.

בהתייחס לשינוי הנסיבות טענה ב"כ הנאשם שמקורו של הצו בהוצאת הילדים מחוקתו של הנאשם ואשתו, שניהם עולים מבולגריה. לדבריה, מדובר בזוג שחווה קשיים כלכליים ולאחר שני דיווחים לרשויות הרווחה ננקט צעד דרסטי של הוצאת הילדים מביתם.

אמו של הנאשם, אשר הגיעה מחו"ל באותה התקופה, קיבלה את הילדים לידה, באישור, אולם נמנעה מלהחזירם, והיא זו, הלכה למעשה, שביצעה את העבירה. הנאשם אומר בשנת 2013, נחקר, ואילו אמו, מתברר, עזבה את הארץ, ללא שנחקרה ו/או עוכבה בגין חלקה באירוע. כך גם בענינה של אשתו אשר אחריותה זהה לשלו.

לטענתה, לאחר החקירה ביקרה מחלקת הרווחה בביתו של הנאשם על מנת לעמוד על מצבם של הילדים, ועלה כי תפקודם של ההורים השתפר, הילדים מטופלים והיחסים בין בני הזוג טובים. בהמשך לכך קבע שירות המבחן כי לאור הנסיבות ניתן להחזיר את הילדים לחזקת הוריהם.

בהמשך לדבריה הגישה המשפחה בקשה לעזוב את הארץ ולשוב לארץ מוצאם, העניין נבחן על ידי הוועץ המשפטי לממשלה, שאישר את הבקשה. כיום, מתגוררת אשתו של הנאשם יחד עם שני ילדיה בבולגריה והדבר היחיד המונע את הצטרפותו של הנאשם לחיק משפחתו הם חובותיו לרשות האכיפה והגבייה. מכאן, עתרה ב"כ הנאשם להטלת מאסר על תנאי, קנס שיתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם, שמתגורר בעיר אילת ומשקיע כספים רבים בעל מנת להתייצב בכל פעם לבית המשפט בתל אביב.

דברי הנאשם:

הנאשם טען כי הדבר היחיד בגינו הוא עדין בארץ ולא עם ילדיו הוא מצבו הכלכלי והחובות בהם הוא שרוי. הנאשם נשלח, פעמיים, לקבלת חוות דעת ממונה אולם לא התייצב בפני הממונה על עבודות השירות.

דין והכרעה

השאלה העיקרית העומדת במחלוקת בפני בית המשפט היא מהו העונש הראוי אותו יש להטיל על הנאשם בנסיבות המפורטות בטענות הצדדים. קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעיקרון ההלימה כאשר על בית המשפט לקחת בחשבון את הערך הנפגע מביצועה של העבירה, מידת הפגיעה באותו הערך, מדיניות הענישה הנהוגה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40 לחוק העונשין.

הערך העיקרי בו פגע הנאשם במעשה העבירה הינו שלטון החוק. הנאשם ומי שפעלו יחד עמו הפרו את האמון שניתן להם על ידי בית המשפט ומוסדותיה של המדינה. כמו כן פגע הנאשם בערך של שמירה על בטחון של אדם, שכן הצו עליו החליטו בית המשפט ורשויות הרווחה נועד להגן על ילדיו של הנאשם אשר הוצאו מביתם.

עבירת ההוראה החוקית הינה עבירה שחומרתה נמדדת על פי מהותה, יש לבחון את הנסיבות בהן היא מבוצעת ואת תוכן העבירה עצמה. יש שירשעו בעבירה זו לאחר שיצרו קשר טלפוני עם אדם עמו נאסר עליהם לעשות כן, ויש שירשעו באותה עבירה כאשר ימתנו לקורבן עבירה בפתח ביתו, לאחר שהוטל איסור על מפגש מסוג זה.

כאמור, יש לבחון באיזה הקשר בוצעו האירועים בגינם הורשע.

בהינתן מדוקדקת של העבירה ואופן ביצועה בהקשר בו נעשתה מביאה אותי למסקנה כי מתחם העונש ההולם לעבירה שלפני הינו ממאסר על תנאי ועד תשעה חודשי מאסר, שאפשר שירוצו בעבודות שירות. כאמור - על פניו, אמו של הנאשם היא שקלה את הילדים, היא שלא החזירה אותם, והיא שהעבירה אותם למקום מסתור שם שהתה אדם של הילדים, ממנו לא שבו עוד לקלט החירום, והכל בידיעתו ועל דעתו של הנאשם, אולי אף באופן מתוכנן.

לאחר שקבעתי את מתחם העונש, יש לקבוע את מיקומו של הנאשם במתחם זה. שיקול של חלוף זמן מעת ביצוע העבירה, שהועלה על ידי ב"כ הנאשם, נדון ונשקל רבות בבתי המשפט ואף נבחן כשיקול אפשרי בעת הצעות החוק השונות, והתיקונים השונים (תיקון 113) שהוצעו לשינוי של החוק (ר' **זכירי חוק- חוק העונשין שיקול הדעת השיפוטי בענישה- תיקונים שונים, תשע"ו-2015**):

" מצב אחר אשר עשוי להצדיק חריגה מהמתחם הוא מקום בו חלוף זמן ניכר ממועד ביצוע העבירה. הליכים עשויים לעיתים להתמשך באופן ניכר שלא באשמת הנאשם. במקרה שכזה, הימנעות ההליכים עצמה היא בגדר עניין דין לנאשם, ומוסיפה לעונשו. על כן, לעיתים, לא יהיה זה הולם להעניש את הנאשם באותה מידה בה ראוי היה להענישו בסמוך למועד ביצוע העבירה".

כתב האישום פוגע בשנת 2015, שלוש שנים אחרי קרות האירוע. מאז ועד היום יש לייחס לפחות שנה של עיכובים להתנהלות של הנאשם. מנגד, הסיטואציה כיום, בשנת 2019, שבע שנים לאחר האירועים, היא שניסיונות חיים של כל המעורבים בפרשה קיבלו תפנית, כל אחד בדרכו שלו ביחס לתיק דגן, ובית המשפט אינו יכול להתעלם מכך.

המציאות בה נתונים הצדדים, לאחר שנים מקרות האירוע הינה בעלת השלכות משמעותיות ומתן הדין אינו השיקול היחיד העומד לפני בית המשפט, ישנה משמעות לא מבוטלת לאינטרס הציבורי הגלום בעונש שיוטל על הנאשם כעת מול מציאות החיים בה הוא נתון בשלב זה. מדובר במכלול נסיבות שעל בית המשפט להעריך זאת מטרותיה של הענישה הפלילית, בהטלת עונש שבע שנים אחרי התרחשותו של האירוע, בוודאי כאשר משפחתו של הנאשם, כולה, ויותר על אחרותה, ועברה לגור בארץ מוצאה, הנאשם נותר כאן כאשר הוא ללא משפחתו זאת בשל חובותיו ברשות האכיפה והגבייה.

נסיבה נוספת שעל בית המשפט לקחת בחשבון היא מעורבותם של אנשים נוספים בעבירה המיוחסת לנאשם. קיימת גם שאלת חלקה של האם באירוע המתואר בכתב האישום, שהרי היא זו אליה הביאה אם הנאשם את הילדים, ונגדה לא הוגש כתב אישום. בשיקולים לחומרה לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי של הנאשם, שלוש הרשעות קודמות בעבירות רכוש ומסים. המאשימה, בהגינותה טענה שלולא אותו עבר יתכן והייתה מבקשת הטלת עונש שונה מה זה עתרה.

ההתלבטות העומדת בפני הנה, בתמצית, משקלו של הגמול בשיקולי הענישה, מול מציאות החיים הנוכחית של הנאשם ומשפחתו. הגמול לבדו היה מכריע, בהינתן גם התנהלותו של הנאשם, להשית על הנאשם עונש הכולל מאסר - ולו בעבודות שירות. עם זאת - העבירה בה הורשע הנאשם קשורה בטבורה למציאות חייו, ולא הייתה באה לעולם לו מצב הדברים המשפחתי והשפעתו על הילדים הייתה שונה בעבר. משהשתנתה מציאות חיי משפחתו מהקצה אל הקצה, מגוריהם אינם עוד בישראל, וכלל הנראה הילדים מטופלים - משפחתית - במצב סביר, אינו מוצא טעם רב דיו בהכבדת הדין על הנאשם.

שקלתי את הדברים בכובד ראש ואני נוטה לקבל את עמדת ההגנה בכל הנוגע לעונש שיש להשית על הנאשם וזאת בהתחשב בעובדה כי מתחם הענישה שקבע בית המשפט שונה מזה לו עתרה המאשימה. הקושי הרב הגלום בנסיבות חיי החדשות של הנאשם והעובדה כי חובות כספיים מונעים ממנו לשוב אל חיק משפחתו וכן ההסברים המובאים בהחלטתי מביאים אותי לכלל מסקנה כי יש למקם את הנאשם בתחתית המתחם אותו קבעתי לעיל ולהכביד עליו בעיצום כספי ולפיכך אני גוזר עליו את העונשים הבאים:

1. מאסר למשך תשעה חודשים ואולם הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור את העבירה בה הורשע לפני וזאת למשך שלוש שנים מהיום.

2. קנס בסך ₪ 2000 או שלוש ימי מאסר תמורתו. הנאשם ישלם את הקנס בתוך 45 ימים מהיום.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן בזאת צו כללי למיזעור.

ניתן היום, כ"א אייר תשע"ט, 26 מאי 2019, בהעדר הצדדים.